Huvudman

Göteborgsregionens kommunalförbund
hans.wettby@staff.isgr.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan ISGR Swedish/English F- 5 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgsregionens kommunalförbund att senast **torsdag den 31 oktober 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet mot kränkande behandling. Vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgsregionens kommunalförbund inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgsregionens kommunalförbund ska vidta följande åtgärder

Arbetet mot kränkande behandling

1. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 15 oktober 2024 klargör skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 6 kap. 5 - 8 och 10 §§ skollagen).

2. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som gjorts under perioden den 20 juni 2024 – 15 oktober 2024. Huvudmannen ska även inkomma med fem kränkningsanmälningar samt utredningar av dessa om sådana gjorts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Göteborgsregionens kommunalförbund en anmärkning avseende brister rörande ordningsregler och skolans rutiner för hantering av mobiltelefoner. Göteborgsregionens kommunalförbund ska senast torsdag den 31 oktober 2024 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Göteborgsregionens kommunalförbund avseende åtgärder för att komma till rätta med elevers ordningsstörande beteende. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del. Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser det förebyggande arbetet med trygghet och studiero, planen mot kränkande behandling och att skolan gör anmälan till socialnämnden om ett barn far illa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se , eller per post till Skolinspektionen, Box

2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:2128) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2024 inlett en tillsyn av ISGR Swedish/English F-5 i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid ISGR Swedish/English F-5 följer gällande bestämmelser gällande arbetet med trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 9 april 2024 och 10 april 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat bland annat planen mot kränkande behandling, ordningsregler, incidentrapporter och anmälningar av kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla kränkande behandling

De flesta eleverna berättar att de känner sig trygga på skolan men att det finns elever som känner sig otrygga, då de upplever att inte alla lärare ingriper om någon elev känner sig utsatt, exempelvis att lärarna inte alltid reagerar på verbala kränkningar utan väljer att fortsätta lektionen. Eleverna säger vidare att det förekommer ett hårt språkbruk mellan eleverna vilket också bekräftas av lärarna.

Eleverna uppger att verbala kränkningar anmäls men inte fysiska bråk. En elev berättar att en annan elev tagit stryptag på hen men att en kränkningsanmälan inte upprättades i det fallet. Under intervjun uppger elever att det finns många elever som använder ”fula ord” och att det förekommer dagligdags. Av intervjun framgår vidare att de flesta kränkningarna sker på rasterna ute på skolgården.

Under intervjun med lärarna uppger de att de vet när de ska göra en kränkningsanmälan. De beskriver att de gör incidentrapporteringar för att kunna se mönster av elevernas beteenden. Om det är något jättegrovt eller om det är ett upprepande beteende som hänt kan det bli en kränkningsanmälan.

Elevhälsan beskriver att antingen görs en kränkningsanmälan om det bedöms att det inträffade faller in inom diskrimineringsgrunderna och i andra fall görs en incidentrapport. Det är rektorn som avgör när det ska göras en kränkningsanmälan.

Rektor uppger att det ofta förkommer ett dåligt språkbruk bland eleverna. Rektorn uppger vidare att det inte finns en samsyn kring vad en kränkning är. Gränsen för när en kränkningsanmälan ska göras är inte helt tydlig och därför finns även incidentrapportering där uppkomna situationer nedtecknas. Exempelvis skulle det kunna vara att en lärare i ett första skede gör en incidentrapport vilken i ett senare skede leder till en kränkningsanmälan. På Skolinspektionens fråga om hur många kränkningsanmälningar som gjorts de senaste 12 månaderna uppger rektorn att det gjorts några fler än de fem som Skolinspektionen tagit del av. Skolinspektionen ger exempel på incidentrapporter som gjorts och frågar om det i de fallen upprättats en kränkningsanmälan. En elev kallade en annan elev ”äckliga horunge” – ingen kränkningsanmälan gjord, rektorn beskriver att det var en långtgående konflikt och det var otydligt vem som sagt vad. En annan incidentrapport rör en elev som kastat mat på en annan elev i matsalen – ingen kränkningsanmälan gjord, rektorn uppger att socialpedagogen löste situationen på plats. En elev sa till en annan elevs mamma ”Är du fittungens morsa?” - ingen kränkningsanmälan gjord, rektorn har haft kontakt med elevernas vårdnadshavare. Rektorn beskriver att elever sprider rykten om varandra och att det även förekommit religiösa kränkningar där elever tänjer på gränserna men som inte anmälts. Skolinspektionen ger ytterligare exempel på en incidentrapport där en elevs hudfärg benämnts som ”choklad”. I det fallet upprättades ingen kränkningsanmälan. Beslutet om att göra en kränkningsanmälan kan göras av lärarna, säger rektor.

Utredning samt åtgärder för att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket begärt att få ta del av de senaste fem kränkningsanmälningarna samt tillhörande utredningar. Huvudmannen har inkommit med fem ärenden varav tre händelser inträffade i mars 2024, en i november 2023 och en i augusti 2023. Händelserna som ägt rum rör verbala kränkningar, våld, och diskriminering. Inte i något av ärendena framgår att någon utredning påbörjats. I fyra fall framgår att samtal skett med vårdnadshavare och i ett fall finns inte någon beskrivning av någon åtgärd. Inte i något av ärendena framgår att en uppföljning har gjorts eller ska göras.

I skolenhetens plan mot kränkande behandling framgår att rektor är ansvarig för att utredning om kränkande behandling genomförs skyndsamt samt att skolchef

delges. Dock framgår inte vem som ansvarar för att åtgärder vidtas eller att åtgärderna ska följas upp. Rektorn säger att uppföljningarna av kränkningsanmälningarna inte alltid är tydliga, men att huvudmannen informeras om kränkningsanmälningarna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (1 kap. 5 §, 5 kap. 6 §, 6 kap. 10 § skollagen, Lgr22, Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet 2.1 Normer och värden).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att skolenheten använder sig av ett incidentrapporteringssystem där både kränkningar och andra typer av uppstådda situationer rapporteras. Skolinspektionen har under rektorsintervjun tagit upp ett flertal exempel på incidentrapporter där det framkommer att ingen kränkningsanmälning gjorts. Därtill uppger rektorn att det inte finns en tydlig samsyn kring vad en kränkning är och att det inte är tydligt när det ska göras en kränkningsanmälan. Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i skolenhetens arbete mot kränkande behandling eftersom all kränkande behandling inte anmäls. Konsekvensen härav blir att huvudmannen inte får kännedom om alla eventuella kränkningar och att dessa inte utreds. Därtill framgår av de fem kränkningsanmälningarna som Skolinspektionen tagit del av att de inte utretts eller följts upp.

Syftet med en utredning är att samla in tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna göra en bedömning om en elev har blivit utsatt för en kränkning, och vilka åtgärder som i så fall måste genomföras för att få stopp på kränkningarna. För att vara säker på att den kränkande behandlingen inte fortsätter behöver åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna inte gett avsedd effekt behöver nya eller kompletterande åtgärder genomföras.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgsregionens kommunalförbunds verksamhet vid ISGR/Swedish- English F-5 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgsregionens kommunalförbund i Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna handlingar samt i intervjuer framkommer att det finns beslutade ordningsregler men att eleverna inte har getts möjlighet att delta i upprättandet, uppföljning eller revidering av dessa. Rektorn uppger i sin intervju att ordningsreglerna redan fanns på skolenheten när hon tillträdde och att dessa regler sedan fortsatt gälla utan att någon uppföljning eller revidering har skett. Rektor, lärare och elever uppger att eleverna känner till att det på skolan finns fyra övergripanderegler, ”Essential agreements” och utifrån dessa arbetar varje klass årligen fram sina klassrumsregler, dock har eleverna inte varit delaktiga i framtagandet av de övergripande reglerna.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna inte har medverkat i framtagandet eller uppföljning av skolenhetens ordningsregler. Utredningen visar att det finns gemensamma ordningsregler för ISGR F-5 men att eleverna vid skolenheten inte har getts möjlighet att medverka eller delta vid uppföljning av

dessa. Arbetet med att ta fram, förankra och utvärdera ordningsreglerna kan utgöra en värdefull del av skolenhetens övergripande värdegrundsarbete. Genom att förankra ordningsreglerna med eleverna kan det skapas en större insikt och förståelse samt efterlevnad av dem.

Skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer samt av inkommen dokumentation framkommer att mobiltelefoner samlas in i början av lektionerna, dock framgår att det inte finns några skriftliga rutiner gällande hantering och omhändertagande av mobiltelefoner. Huvudman har efter i sitt yttrande framfört skolans regler kring mobiltelefoner. Någon skriftlig rutin har dock inte ingivits.

Rättslig reglering

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5. Kap 4 e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte upprättat skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner. Utredningen visar att skolan har regler kring mobiltelefoner men att det saknas upprättade skriftliga rutiner. Skolans ordningsregler innehåller inte heller några skriftliga rutiner för hur omhändertagandet av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska gå till, hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt eller några rutiner för hur insamlandet av föremålen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Göteborgs kommun verksamhet vid ISGR Swedish/English F-5 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ordningsregler och skolans skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner. Utredningen visar att det finns ordningsregler framtagna för skolenheten och eleverna har fått information om dessa. De delar som brister stannar vid att eleverna inte getts möjlighet att medverka och följa upp befintliga ordningsregler. Skolenheten har därtill regler gällande insamling av mobiltelefoner men saknar skriftliga rutiner för detta. Skolinspektionen bedömer bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela huvudmannen en anmärkning.

Avstående från ingripande

Åtgärder för att komma tillrätta med elevers ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framgår att de flesta upplever att studieron på skolan generellt sett är god. Av intervjuer med elever, lärare, rektor och av lektionsobservationer framgår att det finns ett fåtal elever på skolan som upprepat stör ordningen på lektioner i årskurs fem, vilket påverkar studieron. Under intervjun med lärarna framkommer det att det är en ”liten klick” elever som stör ordningen men att orsaken till deras ordningsstörande beteende inte utretts. Elevhälsan och rektor uppger att när elever upprepat stör ordningen kontaktas vårdnadshavare men att det inte gjorts någon utredning om ordningsstörande beteende. Huvudmannen anger i sitt yttrande att arbetsgången vid ordningsstörande beteende är att mentor är den som har samtal med eleven och även har kontakt med vårdnadshavarna. Detta sker genom mejlkontakt, telefonsamtal, digitala möten och fysiska möten. Mentorerna informerar och samarbetar med elevhälsan. Vid behov hålls möten med representanter från elevhälsan och/eller rektor och vårdnadshavare.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns ett fåtal elever som upprepande stör ordningen i årskurs fem och att orsaken till elevernas ordningsstörande beteende inte utretts. Rektorn ser därmed inte till att åtgärder vidtas utifrån vad utredningen utmynnar i. Det medför att samma elever tillåts att fortsätta att upprepa sitt ordningsstörande beteende. En utredning av ordningsstörande beteende syftar till att kunna sätta in åtgärder för att beteendet ska upphöra. Om det efter att åtgärder vidtagits visats att de inte ger avsedd effekt behöver utredningen om vad elevens

ordningsstörande eller olämpliga beteende beror på fördjupas, i syfte att hitta adekvata åtgärder för att få eleven att ändra sitt beteende.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Skolinspektionen har ovan bedömt att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda och vidta åtgärder för att komma tillrätta med elevers ordningsstörande beteende. Skolinspektionen bedömer dock att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att bristen avser årskurs fem och vid tidpunkten för förevarande besluts expediering går eleverna i årskurs fem inte längre kvar på skolenheten, som endast innehar årskurserna F-5.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer och av inkommen dokumentation framkommer att de allra flesta elever känner sig trygga på skolan. Elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektor säger att eleverna generellt är trygga på skolan men att det finns platser där eleverna kan uppleva otrygghet, till exempel omklädningsrum eller på fotbollsplanen. Via den årliga elevenkäten tas trygghetsarbetet upp och utifrån resultatet sätts nya mål upp, exempelvis att öka vuxennärvaro på vissa plaster som eleverna angett som otrygga. I skolenhetens plan mot kränkande behandling framgår bland annat att det bedrivs ett förebyggande arbete exempelvis genom ”Responsive Classroom”, ett arbete som påbörjas med en sexveckorsperiod i början av terminen då eleverna leker lekar, går på utflykter för att lära känna varandra i gruppen. Vidare börjar alla klasser dagen med ett morgonmöte, där alla får hälsa på varandra, mötet har en specifik fråga som eleverna får prata om i en bikupa och sedan tas det upp i helgrupp. Mötet avslutas ibland med en lek som kan kopplas till ämnet.

Rektorn uppger att planen mot kränkande behandling är gemensam för båda sektionerna på ISGR och att de behöver se över vad som gäller för den svenska sektionen, målen sätts upp utefter vad elevenkäten visar och vad personalen själva ser. Planen tas även upp i elevrådet. Eleverna får ge förslag på hur skolan ska jobba för

att nå uppsatta mål. Efter trivselenkäten gjorts utvärderas resultatet och skolenheten ser över om målen nåtts vilket tas med i nästa plan mot kränkande behandling.

En representant från elevhälsan uppger att de jobbar med elevernas vårdnadshavare för att öka tryggheten och att det i vissa fall har gjorts orosanmälningar till Socialtjänsten samt att vårdnadshavare har hänvisats till olika instanser.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan. Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Huvudmannen för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs (29 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jin Sarac Batifi

Beslutsfattare
Signerat av: Jin Sarac Batifi

X Gunilla Feiff

Föredragande
Signerat av: Gunilla Feiff